

**XIX. školsko natjecanje iz hrvatskoga jezika
5. veljače 2014.**

treći (III.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

80

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pazorno ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu i na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pazorno pročitati.
5. Treba pazorno slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Da bi se priznali, odgovori trebaju biti napisani pisanim slovima.
9. Da bi se priznali, odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pismenu žalbu.

Želimo ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Državnoga povjerenstva)

2. _____
(član Državnoga povjerenstva)

3. _____
(član Državnoga povjerenstva)

1. Upiši *ije/je/e*.

Da bi se proc()nila čov()kova kr()post, ne treba ga promatrati u velikim i r()tkim prigodama, nego u svakidašnjici. Sitnice nas t()še jer nas sitnice i rastužuju. Lažna pobožnost – dvostruki gr()h. Vr()me l()či boli i stišava svađe jer se ljudi m()njaju. Ni uvr()ditelj ni uvr()đeni nisu više isti.

Zamislite čov()ka gd() stoji pored st()ne. Sitno zrno p()ska! Ipak, čov()k je veći od svih st()na jer je zrno koje misli.

(Blaise Pascal)

4	
---	--

2. Upiši rečenične i pravopisne znakove.

Otac se dok mu je sin na krovu zamahivao štapom prema zvijezdama odmarao u vrtu

Što to radiš upita on sina

Na nebu ima puno zvijezda a sve su tako divne usklikne sin

Otac prasne u smijeh pogleda nesnalažljivog sina i ponudi mu duži štap

5	
---	--

3. Upiši nadslovne (dijakritičke) znakove za *č i ć*.

Kosovi prelijecu, razmecu se repom, ostrim glasanjem prostor ispunjuju. Crvendaci se s njima natjecu, a carici oživljuju snene grmecke. Kao kupacica iz osuncane uvalice, raskošna krošnja oskoruše izranja iz okolice. Lišce na granama oskoruše podsjeća na koloristicke apstrakcije. Dotice me prizor. Znoj mi briše hladnoca sjeverca. Susrecem ovcara vracajuci se Gradu.

(Franjo Beg, *Poljupci nemira*)

4	
---	--

13	
----	--

6. Odredi je li riječ o apsolutnoj ili relativnoj uporabi prošlog, sadašnjeg i budućeg vremena u navedenim rečenicama.

- a) **Ispituje** sutra. _____
- b) **Bit će** da je tako. _____
- c) Sve **će biti** u redu. _____
- d) Dugo **su se spremali**. _____

3	
---	--

7. Odredi vrstu gramatičkih odnosa među podcrtanim riječima (sročnost, upravljanje, pridruživanje).

- a) Promatram oblake što nebom plove. _____
- b) Slušao je pjesmu zrikavaca. _____
- c) Lutajući, otkrivamo mnoge tajne. _____
- d) Divimo se njegovu umijeću. _____

3	
---	--

8. Analiziraj obavijesno ustrojstvo drugoga navedenog iskaza.

Ovo je 19. natjecanje iz hrvatskoga jezika. Natjecanje iz hrvatskoga jezika započelo je 1996. godine.

2	
---	--

9. Ispiši nepunoznačne riječi iz rečenice.

Još uvijek ne znamo hoće li oni biti jedini pobjednici u toj igri.

1	
---	--

9	
---	--

10. Ispiši zavisne sastavnice iz navedenih sintagmi.

- a) zraka sunca _____
- b) modra rijeka _____
- c) pun čežnje _____
- d) promatrati suton _____

2	
---	--

11. Preoblikuj sintagme koje su rezultat upravljanja u sintagme koje su rezultat sročnosti.

- a) ogrlica od bisera _____
- b) sjaj zvijezda _____

2	
---	--

12. Dopuni.

Temeljni član gramatičkoga ustrojstva rečenice koji sam sebi otvara mjesto u rečenici naziva se _____ .

1	
---	--

13. Odredi vrstu sintagme prema ulozi (funkciji) zavisne sastavnice u podcrtanim riječima.

- a) Dolazak noći pojačavao je njezin osjećaj samoće. _____
- b) Svoj dolazak kući glasno je najavljiavao. _____
- c) Govorio je svima da će uspjeti. _____
- d) Radovao se svakomu novom danu. _____

3	
---	--

8	
---	--

14. Odredi vrstu riječi kojima se izražava upitnost u rečenicama.

a) Vjeruješ li u uspjeh? _____

b) Koga čekaš? _____

c) Kad se vraćaš? _____

2	
---	--

15. Ispiši subjekte iz rečenica.

a) Svatko bi želio biti pobjednik. _____

b) Tražimo grad sretnih ljudi. _____

c) Lagati je grijeh. _____

d) I je veznik. _____

3	
---	--

16. Odredi rečenice prema načinu izricanja subjekta (npr. rečenica s izrečenim subjektom).

a) Dvoje je već dugo zaljubljeno. _____

b) Pišu ljubavna pisma. _____

c) Razvedrilo se oko njih. _____

3	
---	--

17. Podcrtaj glagolski dio (sponu ili kopulu) u navedenim rečenicama.

a) Torta s lješnjacima bila bi najukusnija.

b) Škola će biti naprednija.

c) Izlet je bio savršen.

d) On je naš.

3	
---	--

11	
----	--

18. Ispiši predikate iz rečenica.

- a) Trebali bismo pogledati njegovu izložbu. _____
- b) Taj im je klub bio svetinjom. _____
- c) Uvijek bijaše dobre volje. _____
- d) Je li ovo vaše? _____

3	
---	--

19. Podcrtaj objekte jednom crtom, a priložne oznake dvjema crtama.

Sjedili smo u Brezovici i igrali tarok. Napolju bilo je gadno jesensko vrijeme, kiša lijevala kao iz kabla. Svaki se kut neba začepio oblacima, a mrak se navukao preko svega. Nije na starom satu izbila ni četvrta ura kad je Vanko morao donijeti svijeće. U ogromnoj peći bilo naloženo kao u vrijeme Božića.

(Ksaver Šandor Gjalski, *Plemenitaši i plemići*)

4	
---	--

20. Ispiši predikatni proširak iz rečenica.

- a) Sinoć su se vratili zamišljeni. _____
- b) Govorio nam je plaćući. _____
- c) Čuvši vremensku prognozu, razvedrio se. _____

3	
---	--

10	
----	--

21. Zaokruži slovo ispred neoglagoljene rečenice.

- a) Stigli su na vrijeme.
- b) To je moje.
- c) Lijepa djevojka.
- d) Zvoni mobitel!

1	
---	--

22. Zaokruži slovo ispred rečenice s obezličnim glagolom.

- a) Kišilo je cijeli dan.
- b) Sklonili su se ispod krošnje.
- c) Shvatili su što znače jedno drugomu.

1	
---	--

23. Ispiši izravne objekte iz rečenica.

- a) Tražio je samo mira.
 - b) Grad je nalikovao na cvjetnjak.
 - c) Nije ni osjećao hladnoće.
 - d) Volio je zimu.
-

3	
---	--

24. Podcrtaj atribut u navedenoj rečenici.

Lice mu je bilo nasmiješeno.

1	
---	--

6	
---	--

25. Odredi vrstu podcrtanih priložnih oznaka.

Nije mogao ni govoriti od uzbuđenja. _____

Uspio je pobijediti usprkos preprekama. _____

Znao nas je nasmijati do suza. _____

Jedva je skrivao suze. _____

3	
---	--

26. Odredi sintaktičku službu izdvojenih riječi.

Volio je život na selu.

život: _____

na selu: _____

1	
---	--

27. Ispiši nesročne apozicije iz rečenica. Pazi, ispiši samo apoziciju, a ne i imenicu uz koju ona stoji!

Čitam novelu Gost. Plovimo rijekom Krkom.

Penju se na planinu Biokovo. Dive se gradu Zagrebu.

1	
---	--

28. Preoblikuj rečenicu tako da slavenske genitive i dijelni genitiv zamijeniš akuzativima.

Ne vidim puta, ne vidim staze. Dajte mi svjetla.

2	
---	--

7	
---	--

29. Zaokruži slovo ispred pogrešno napisane rečenice.

- a) Otišla sam liječnici radi temperature.
- b) Otišla sam liječnici zbog temperature.
- c) Otišla sam liječnici automobilom.
- d) Otišla sam liječnici nakon nastave.

1	
---	--

30. Odredi sve samostalne i nesamostalne rečenične dijelove (članove) u navedenoj rečenici.

Diplomat i skladatelj Sorkočević sagradio je na obali mora velebni ljetnikovac od bijeloga mramora.

subjekt: _____

predikat: _____

objekti: _____

priložna oznaka: _____

atributi: _____

apozicije: _____

4	
---	--

5	
---	--